

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2024
1/12/1

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Balliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Yunusova X.E. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2024

MUNDARIJA

Tarix

Azimova F. Zarafshon vohasida demografik o'zgarishlarda dashti qipchoq ko'chmanchilar rolining tarixiy manbalar asosidagi tahlili	4
Ruzimurodov A. Navoiy viloyati radiosi va televideniyesining tashkil etilishi va faoliyati tarixi	6
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdullayeva Z. Fuqarolik jamiyatining mafkuraviy asoslarini o'rganishning nazariy va ilmiy-metodologik masalalari	9
Abdurahmonov D. Fizikada fanlar aro o'zaro bog'lanishi asosida energiya tejamkor texnologiyalarga doir fundamental va amaliy tushunchalarni o'qitish	12
Abduxolikova N. Axborot madaniyatining falsafiy ta'lim bilan qanday mos kelishini tahlil qilish	15
Azimova D. Autentik materiallarning til ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ijtimoiy-metodik zarurati	18
Akrambayev X. Harbiy fanlarni o'qitish jarayonida tinglovchilarni milliy iftixor ruhida tarbiyalashni takomillashtirishning yetakchi omili ijtimoiy pedagogikada aksiologik yondashuvdir	21
Almardanov J. Aksiologik yondashuv asosida tarbiyalanuvchilarda kommunikativ sifatlarini shakllantirishning pedagogik mexanizmlari	23
Achilov F. Mahmudxo'ja Behbudiy falsafasida maorif masalalari	26
Buranova B., Nazarova M. Ilmiy tadqiqot ishlarida sun'iy intellekt imkoniyatlaridan maqsadli foydalanish	29
Valiyeva Sh. The relevance of the focus on increasing mediacompetency in the process of teaching a foreign language in elementary grades	32
Ганиева Б. Развитие библиотечного образования в Узбекистане	34
Dadajanova G. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyatni tashkil qilish usullari va jihozlarga qo'yilgan metodik, pedagogik yondashuvlar amaliyoti	37
Dehqonova M. Loyihalash kompetentligi shakllanganlik darajasini tekshirish metodikasi	40
Jakbarov O. Oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy ta'limning qiyosiy tahlili: Yaponiya va O'zbekiston misolida	42
Jo'raqulov F. Siyosiy tafakkur va madaniyat uyg'unligi masalasi	44
Zoxidova M. Bo'lajak pedagoglarning funksional yondashuv asosida pedagogik mahoratini rivojlantirish	46
Ismoilova A. O'quv jarayonida mantiqiy va ijodiy tafakkurni rivojlantirish muammosi	49
Kalmuratov T., Do'stov D. Maktabgacha ta'lim sohasida kadrlar tayyorlash tizimini samarali boshqarishni ta'minlash	52
Karimqulova S. Virtual olamga tobelik-destruktiv axborotlarga berilishning omili	55
Karimova R. Mustaqillik falsafasi – yangi O'zbekiston fenomenini rivojlantirishning g'oyaviy-mafkuraviy asosi	58
Karimova F. Talabalar diskursini rivojlantirishda parallel korpuslar orqali rivojlantirish metodikasi	61
Qarshiyev N. Jamiyatni demokratlashtirishda siyosiy partiyalarning rolini oshirish muammolari	63
Qodirov X. Dasturiy ta'minot muhandisligi yo'nalishidagi talabalarda kasbiy qobiliyatlarni rivojlantirish	66
Qurbonova N. Ta'lim sifati va uni boshqarish tamoyillari	69
Мамаджанова З. Плюсы и минусы владения английским языком в общении	71
Mamajonov L. Mediatechnologiyalar asosida talabalarining ijtimoiy faol milliy g'urur, vatanparvarlik kompetensiyasini dars mashg'ulotlarida rivojlantirish usullari	74
Mamasoliyev A. Umumta'lim maktablarida zamonaviy mobil ta'lim texnologiyalaridan foydalanib "Informatika va axborot texnologiyalari" fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish	77
Maxamadjanov I. Sun'iy intellekt vositalarini pedagogika yo'nalishi talabalari mustaqil ishiga integratsiya qilish imkoniyatlari	80
Maxkamova D. Aims of smart educational technology and its role in modern educational processes	83
Mukimov B., Yangiev Sh. Ta'lim klaster tushunchasining ilmiy-nazariy tavsifi	86
Muxtoraliyeva M. Sun'iy intellekt asosida qurilgan ta'lim tizimlari va ularning pedagogik samaradorligi	89
Nabiyeva N. Triz texnologiyasi asosida bo'lajak pedagoglarning ijodiy tafakkurini oshirishning ilmiy-konseptual asoslari	91
Nomozova L. Yuqori sinf o'qituvchilarida psixologik kompetensiyalarning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar	93
Narzullayeva U. Реформы в области преподавания иностранных языков в Узбекистане	96
Norqulova M. O'yin - bolani rivojlantirishning asosiy vositasi	98
Nurmatov K. Jamiyatda ijtimoiy adolat va ijtimoiy tenglik tushunchalarining falsafiy asoslari	101
Ortiqova G. Harakat tarzi shakllari uslubiyatini o'qitish metodikasi	104
Palvannazirov S. Maktabdagi muhitni baholash: ta'lim sifatiga ta'siri va pisa, timss hamda talis xalqaro tadqiqotlari doirasida tahlil	107
Расулова Т. Методика преподавания дисциплины "идентификация, моделирования и оптимизация" результаты экспериментальной и тестовой работы по повышению эффективности обучения путем проектирования учебных занятий	110
Rahmatullayeva Z. Talabalarda emotsional intellektni rivojlantirishning psixologik strategiyalari	113
Raxmonov B., Raximov X. Kredit-modul tizimida aralash o'qitishning ilmiy nazariy asoslari	115
Suyarov K. Maktab o'quvchisida tabiiy ilmiy savodxonlikni shakllantirish ilmiy pedagogik muammo sifatida	118
Toshboyeva L. The development of smart tourism in education system of Uzbekistan	121
Turapov V. Axborotlashgan jamiyatda milliy an'analar va global axloqiy qadriyatlar muvozanati	124
Turmatov J. Bo'lajak muhandislarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	127
Тюкмаева А. Философско-семантическое различие между знаком и символом в пространстве семиотического дискурса	130
Uzokova Sh. The journalist's toolkit: essential teaching methods for the 21st century	133
Ulasheva U. Badiiy adabiyot vositasida o'quvchilarning lingvistik kompetentligini rivojlantirish metodikasi	136
Xujamqulova I. Zamonaviy axborot ta'lim muhitida bolalar adabiyotini o'qitish metodikasini takomillashtirish	139
Xudjaqulova F. Yoshlarning kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish g'oyaviy-mafkuraviy ta'lim-tarbiyaning samaradorligini yuksaltirish vositasi	141
Xudoyorova M. O'spirinlik va yetuklik davridagi shaxslarda oilaviy baxt haqidagi tasavvurlarning shakllanishiga ta'lim jarayonining ta'siri	143
Xudoyqulova Sh. Axloqiy qarashlarni shakllantirishga qaratilgan zamonaviy maktablar (global aspekt)	145

Xujanova L. Bo'lajak tarix o'qituvchilarining didaktik kompetentligi xususiyatlari	148
Chorshanbiyev Sh. Bo'lajak muhandislarni ekologik xavfsizlik ta'limiga o'rgatishning nazariy asoslari	150
Cho'liyev E. Matematika fanidagi terminlar va ulardan foydalanish metodikasi	153
Cho'liyeva V. Bahouddin Valadning falsafiy qarashlarida nafs tarbiyasi va ma'naviy poklik masalalari	155
Filologiya	
Abdullayev B. Bozor munosabatlarida nutqiy aktlarning tarkibiy bosqichlari	157
Abduraximova M. Neyromarketing tushunchasiga nazariy-metodologik yondashuv	160
Azimov I. Imlo qoidalarini tuzish tajribasidan	163
Anvardinova O. Jurnalistikada tahliliy janrlarning tarixi, farqlari va ularga qo'yiladigan talablar	166
Atamurodova F. Joys Kerining romani: tarix va shaxsiyatning murakkab o'zaro bog'liqligi	169
Ashirova B. Hikoya (narrativ) matnida muallif, bayon qiluvchi va personajning roli	172
Boltayeva B. O'zbek tilidagi "oshig'i olchi" frazeologik birligi tahliliga doir	175
Bo'riyeva N. J.R.R. Tolkin asarlarida olamning badiiy va lisoniy manzarasi	178
Jabborova Z. Medialingvistikada intervyu janri va uning metodologiyasi	181
Zarmasov Sh., Saydazamova M. O'zbek tilida minimal gaplarning milliy qurilmasi	184
Ibodullayeva K. Ilmiy diskursda intertekstuallik (o'zbekcha filologik maqolalar misolida)	187
Ibragimov Sh. Televideniya iqtisodiy ko'rsatuvlarining tipologik tasniflarining nazariy-amaliy paradigmasi	190
Qahhorova O'. Hududlarning raqobatbardoshligini oshirishda imijning roli	193
Qodirova D. Omon Matjon she'riyatidagi lingvistik va estetik elementlarning o'zaro aloqasi	195
Mamatkulova S. Amaldagi ingliz tili normalari va ular bilan bog'liq masalalar	198
Mamayusupova S. Shukur Xolmirzayev hikoyalarda oddiy folklorizmlar ifodasi	201
Meyliqulova M. Ingliz va o'zbek tilida sinonimiyaning stilistik xususiyatlari	204
Mirmahmudova I. Rasmiy-idoraviy uslubning bir bo'limi sifatida diplomatik uslubni o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari	207
Muratkhodjaeva F. Kognitiv tilshunoslikning boshqa fanlar bilan o'zaro munosabati: kognitiv psixologiya	210
Mukhammadiyarov A. Philosophical constructs in the love poetry of lord Byron: a critical analysis (in the examples of Byron's poems "My soul is dark (жаным мениң жабырқап туь)" and "lines written in a album (альбомға)")	213
Normatova N., Mamedova F. How to improve reading comprehension	216
Nurmatov Y. Xitoy, ingliz va boshqa tillarda qo'llaniladigan usullarni solishtirish	219
Raximova N. Janr transformatsiyasining ma'nosi haqida umumiy tushunchasi	222
Saidova R. Badiiy matnda enkratik diskursning ifodalanishi	224
Taylakova Sh. Ommaviy axborot vositalari materiallari asosida mediata'limni rivojlantirish masalalari	227
Turakulova O. Cognitive and cultural issues in translating 'education-upbringing' across languages	230
Turniyazova Sh. Badiiy matn epigrafi va uning pragmatik xususiyatlari	233
Убайдуллаева М. Коммуникативно-прагматический аспект производного слова	235
Khamrakulova S. Linguocultural aspects of age expression in the english and russian languages	237
Khasanova Sh. The display of social identification through metonymy in social networks: exploring social roles and experiences in interaction	240
Xoliyorova G. O'zbek tili elektron tezaurusini modellashtirishning leksikografik tadqiqi	242
Холмуродова Л. Роль конфликта как одного из основных факторов в процессе межкультурной коммуникации	245
Xushmanova Sh. Kognitiv lingvistika: til va tafakkurning integratsiyasi asosida yangicha yechimlar	247
Hasanova D. Maqtov va fatih muloqot haqida qarashlar	250
Шаропова Н. Трансформация образов и сюжетной структуры в переводе романа Х. Тухтабаева «Свет в заброшенном доме»	253
Шералиева Ш. Особенности использования автомобильных терминов в английском языке	256
Shimanskaya D. The diological structure of the novel "Their eyes were watching god"	259
Shirnova N. Qo'lyozma manbalarning tarkibiy tuzilishi	262
Elmirzayeva M. Ijtimoiy himoya terminologiyasini tarjima qilishda lingvistik xususiyatlar va qiyosiy tamoyillarning o'zaro munosabati	265
Yuldashev M. O'zbek tilida terminologiyaning leksikografik tadqiqi	268
Yusupov A. O'zbek tilidagi publitsistik matnlarda til, tarjima va madaniyat omillarining o'zaro ta'siri	270
Yarmanov F. Fransuz tilida harakat nomlarining morfologik va sintaktik shakllanishi, lingvistik va semantik tahlil	273